

Oponentský posudek na disertační práci Mileny Kryštofkové: “Foraging and reproductive strategies of selected passerine birds”

Předkládaná disertační práce se opírá o tři samostatné studie, z nichž jedna byla již publikována v časopise s impaktfaktorem, jedna byla akceptována k publikování a jedna byla redakci časopisu zaslána. Těmto studiím předchází 25 stránek uvádějícího a sjednocujícího textu, který je podpořen více než 160 prameny citovaných údajů. Na konci disertační práce je připojen dvoustránkový závěr s hlavními poznatky.

Ačkoliv je explicitně vyjádřen termín synurbanizace pouze u jedné studie, dá se říci, že všechny tři studie se vlastně zabývají situací v antropogenním prostředí. Je to nesmírně aktuální téma pro zoologický výzkum. Doslova před očima se nám odehrávají procesy osídlování nového prostředí využívání nových zdrojů potravy a úkrytů. Tento trend můžeme pozorovat asi téměř ve všech skupinách živočichů a je nesmírně záslužné těmto jevům věnovat badatelskou pozornost. Přírodní a městská prostředí nám vlastně přímo připravují terénní experimenty a je třeba této nabídky využít. Téma disertace je jasně podáno, cíle jsou dobře formulovány a studie směřují adekvátní metodologií k zodpovězení vytyčených otázek.

K práci mám několik drobných připomínek a dotazů:

- 1) str. 5 dole – poznámka k formulaci ... „loví větší kořist“ ... Velikost sousta není ekvivalentní parametr, pokud ostatní parametry počítáme přesně – např. minuty lovu, počty a stáří mláďat atd. Vhodnější by asi byl např. energetický obsah přinesené dávky. Není v této souvislosti důležitější nějaký stimul vysílaný mláďaty o jejich sytosti, podle kterého by se rodiče mohli řídit?
- 2) Str. 10 – že většinou změny začínají na britských ostrovech, je velmi zajímavá a důležitá informace. Zřejmě jsou tam sídla určitým rysem „náchylná“ na synurbanizaci. Je proto důležité si všimnout, jakou má synurbanizace prostorovou dynamiku. Jestli je to vlna běžící z jedné strany kontinentu na druhou nebo je nástup paralelní na mnoha frontách. To by pak mohlo zrcadlit rozdílné mechanismy – jako je postupně se rozšiřující tradice, nebo na mnoha frontách reakce vynucená celkovou změnou prostředí. Jaký charakter tedy mají dosud známé synurbanizace pěvců?
- 3) Při osídlování městského prostředí důležitou roli hraje úniková vzdálenost. Jak se v městském prostředí mění únik před člověkem a jak se mění před dalšími druhy jako je všudypřítomná kočka a pes?
- 4) Str. 19 – Grim (2005) uvádí jedno z možných vysvětlení, ale toto vysvětlení pak nenásleduje.
- 5) Str. 20 nahoře – v textu jsou formální chyby velmi vzácné a tak si dovoluji jednu ulovenou uvést: „... naše výsledky jsou konzistentní také s Bureš and Pavel (2003) ...“.
- 6) Str. 21 dole – individuální variabilita může být způsobena personalitou zvířat – ta může do analýz výrazně vstoupit tím, že na každé lokalitě, podle predátorů způsobujících rozdílný predační tlak, může být podíl např. odvážných a opatrných různý, což může vést až téměř k opačným výsledkům. Jsou v některých studiích tyto personality zvažovány a jakou hrály ve studiích v předkládané disertaci?
- 7) Literární rešerše ukázala velký počet faktorů vlivu na chování a také někdy až rozporuplné výsledky a hypotézy. V dosavadních modelech je stále relativně velký počet stupňů volnosti a analýza jen několika faktorů začíná být v současnosti již asi nedostatečná. Studie budou muset zahrnovat všechny doposud studované faktory, aby se odstanily stupně volnosti a byly získány jednoznačnější výsledky. Je možné realizovat takovou studii nebo existují nějaké principiální objektivní překážky?
- 8) Str. 41 – zde jsou uvedeny odpovědi na otázky položené v disertaci (str. 24). Jsou vyjmenovány jedna po druhé ale uvítal bych nějaké syntetické moudro, tedy celkové zhodnocení poznatků.

Uvedené poznámky a dotazy v žádném případě nesnižují vysokou úroveň předkládané disertační práce a jsou spíše motivovány snahou přesně si osvojit některé myšlenky a metodiky této inspirativní disertace. Kolegyně Milena Kryštofková jako vedoucí autorských kolektivů prezentuje ucelený soubor prací, který přináší originální poznatky o strategiích chování synantropních pěvců. Poznatky již byly nebo budou uplatněny v odborných časopisech, což je adekvátní výstup doktorského studia. Doporučuji proto tuto disertační práci k obhajobě.

V Č. Budějovicích 9. 8. 2010

Doc. RNDr. F. Sedláček, CSc.
Přírodovědecká fakulta JU

